

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

1. א. מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב ת"ח.....
4. ב. אונן מנלן דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל.....
7. ג. ומה בעל מום שאוכל אם עבד חילל אונן שאין אוכל אינו דין שאם עבד חילל....
7. ד. אונן שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל.....
7. ה. מה טומאה שלא הותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד הותרה אצל הדיוט בקרבן צבור.....

דף טז.

הלכה למעשה

א. מה ליושב שכן פסול לעדות מיושב ת"ח

עדים הבאים¹ להעיד בפני בית דין צריכים לעמוד בעת עדותם וחקירתם מתחילה ועד סוף שנאמר (דברים יט פסוק יז) וְעִמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים. ועמידה על ידי סמיכה קרויה גם כן עמידה לענין זה.

אולם זהו דוקא לכתחלה, אבל אם העידו בישיבה עדותם עדות ודנין על פיהם. י"א² שזהו רק בזמן הזה דליכא מומחין, דהאי שאמרה תורה וְעִמְדוּ

¹ שו"ע ונו"כ חו"מ יז א

² לבוש שם, ולי נראה כדברי העיר שושן, דודאי צריך לומר דאפילו בזמן הזה מודה ראב"ש דצריך לכתחלה בעמידה, וראיה מוכרחת מהא דאמרינן (שבועות ל, ב) דביתהו דרב הונא הוי לה דינא קמיה דרב נחמן, אמר היכי אעבד, איקום מקמה מסתמא מענתיה דבעל דין, לא איקום מקמה אשת חבר הרי היא כחבר, אמר לשמעיה צא ואפרח עלי בר אווזא ואיקום מקמה וע"ש, ומדלא הושיב רב נחמן לשניהם דהא רב נחמן לא היה סמוך ואפילו הכי בעי עמידה לפניו, ועמידת עדים ועמידת הבעל דין שניהם מקרא אחד למדנו מדכתיב ועמדו שני האנשים אלו העדים אשר להם הריב אלו בעלי דינין, וכיון דמוכת דבעל דין צריך עמידה לכתחלה אפילו בזמן הזה מעובדא דרב נחמן א"כ ודאי דה"ה העדים, וע"כ ראב"ש לא בא להתיר בזמן הזה אלא בדיעבד, וממילא בזמן דהיו סמוכין אפילו בדיעבד פסול בישיבה. קצוה"ח שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וגו' היינו לפני ה' ר"ל מומחין, ואז אפילו בדיעבד אם ישבו אין עדותן עדות ואין דיניהם דין, אבל בזמן הזה דליכא מומחין אינו אלא מדרבנן, לפיכך דוקא לכתחלה אבל בדיעבד עדותן עדות ודין עליו. וי"א³ שדין ועמדו אינו אלא אסמכתא למצוה ולא לעיכוב, גם בזמן שיש דינים מומחים. ובדיעבד הדין דין⁴. ועמידה ע"י סמיכה מקרי שפיר עמידה לענין זה. וי"א⁵ שבשעה שהדינים עומדים בסמיכה אסור להעדים לעמוד על ידי סמיכה דהוי תרתי דסתרי. וכן עיקר⁶ דהוי תרתי דסתרי ולא ניכר שעומד לפני ה'⁷.

³ סמ"ע שם ה, דהמרדכי [שבועות פ"ד סי' תשס"א] כתב בשם ר"א בר שמשון, דמדכתיב לפני אלקים משמע דוקא בשעה שהיו סמוכין, היינו להתיר בזמן הזה בישיבה, ואליביה אפילו לכתחילה מותרים לישיב בזמן הזה אפילו מן הדין, אבל לא כתב דבזמן שהיו סמוכים היה עיכוב בדבר אפילו בדיעבד, וגם ר"א בר שמשון יחיד הוא בזה ושום פוסק לא הזכיר סברא זו. ועיין פרישה [סעיף ה'] ובהגהות ד"מ [הגהות דו"פ אות ב'] שם כתבתי דהרמב"ם והמור לא ס"ל הכי.

⁴ ודעת הראשונים עיין ר"ן ורשב"א בשבועות ל' ע"ב בדדיעבד כשר אף בשעת גמר דין אם הבעלי דין יושבים או הבית דין עומדים, ומה שאמרו בזבחים מ"ז ע"א דיושב פסול לעדות, לאו דוקא, וכל הדינים האלו הם לכתחילה, דחזינן דתלמידי חכמים יושבים. ועיין סמ"ע [שם סק"ה] שדחה דברי האומרים דבזמן שיש סמוכים אף בדיעבד פסול, ועיין אורים ותומים [שם סק"א] פלפול ארוך. וגם אפילו בדיני נפשות דחמירי מ"מ בדיעבד כשר, מהירושלמי סנהדרין פ"ו ה"ח הובא בראשונים [ר"ן והרשב"א שם] גבי מגדף שהדינים עומדים, מוכח דאף בדיני נפשות הדין כן. ועיין תוס' שבועות ל' ע"ב ד"ה עשה, לחד תירוץ, דהקשו ינאי המלך למה גזרו עליו הסנהדרין לעמוד הלא כבוד מלך יותר גדול מכבוד התורה ומ"מ מושיבין תלמידי חכמים, ועי"ש שכתבו דיני נפשות חמירי טפי. נראה מדבריהם דתלמיד חכם צריך לעמוד בדיני נפשות. ולי צ"ע בתירוץ התוס', הן אמת דלגבי העבד היה דיני נפשות, אבל מה שהיה ינאי המלך צריך לבוא לפני הבית דין זה היה מפני שהעבד הוא ממונו, וכפירוש רש"י בסנהדרין י"ט ע"א ד"ה ויעידו כך, עי"ש שכתב דעבדו כחמורו והפסד ממון הוא לו, א"כ לגבי ידידה היה דיני ממונות. ואפשר לומר כיון שיש בו צד דיני נפשות חמור עכ"פ לענין זה, וצ"ע. ועיין תוס' שבועות [שם ע"א ד"ה שאם] הקשו מהאי דינאי המלך מחמת עשה דכבוד מלך, א"כ אפילו בשעת גמר דין וגם העדים תלמידי חכמים מושיבין אף דיש גביהו עשה ועמדו, ועיין תוס' זבחים [שם ד"ה מיושב] ובתוס' סנהדרין [שם ד"ה ינאי] שכתבו דגבי ינאי דבשעת קבלת עדות הוי כגמר דין צריכים לעמוד והבית דין לישיב, עי"ש. מנ"ח מצוה רלד אות א

⁵ ואע"ג שבס"י כ"ח כתב במחבר לענין דינים שצריכים לישיב בשעה שמקבלין עדות דסמיכה חשיב כשיבה וישני הדינים משו"ת הריב"ש סי' רסו צ"ל דאזלינן הכא והכא לקולא וא"כ לעשות שניהם בבת אחת דהיינו שגם העדים וגם הדינים יעמדו ע"י סמיכה זה אסור דממ"נ חד מהם לא עביד כדינא סמ"ע ס"ק ו אבל בש"ך ס"ק ה חלק עליו וס"ל דסמיכה חשובה גם כעמידה וגם כשיבה וא"כ גבי הדין שצריך לישיב חשיב כשיבה ולעדים חשיב כעמידה ובנתיבות ס"ק ה פסק כסמ"ע

⁶ נתידה"מ ו

⁷ מאזנים למשפט שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

וכבר התבאר במסכת שבועות דף ל. שמצות עשה⁸ לשפוט השופט בצדק שנאמר (ויקרא יט פסוק טו) בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ, שצריך⁹ להשוות הבעלי דינים בכל דבר¹⁰ שלא יהא אחד יושב ואחד עומד, אלא שניהם עומדים¹¹ ואם רצו ב"ד להושיב¹² את שניהם¹³, מושיבים.

ובשעת¹⁴ גמר דין¹⁵, שניהם בעמידה¹⁶, לכתחלה ובדיעבד הדין דין אפילו אם לא עמדו.

כבר נהגו כל בתי דיני ישראל לאחר התלמוד שמושיבין בעלי דינים וגם העדים, כדי להסיר המחלוקת, שאין בנו כח להעמיד משפטי הדת על תלם¹⁷, ומכל מקום העדים והבעלי דין בעצמם כל מי שנגע יראת אלהים בלבבו ועמדו אבותיו על הר סיני יחושו

⁸ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק כא הלכה א

⁹ הינוך מצוה רלד שו"ע הו"מ סעי' א

¹⁰ ברמב"ם פכ"א ובשו"ע הביאו על דין זה רק עשה דבצדק תשפוט עמיתך ובספר המצוות בעשה זה [קעז] לא כלל הרמב"ם דין זה אבל זיל בתר טעמא דאיבור הלאו הכא הוא שלא לכבד אחד יותר מחבירו שלא יסתמו טענותיו וא"כ שייך זה גם עומד האחד והאחד יושב וכ"מ מדברי הסמ"ע הנ"ל ס"ק כ"א שהביא על דין דלא תהדר פני גדול דמותר לעמוד מפני ת"ח משמע דלכל אדם אסור משום לאו זה וכן בנתיבות הנ"ל משמע דכל שמתכבד יותר עי"ז אסור משום זה ומה שלא הבאתי משי"כ בשו"ע בתחילת סעי' א שם שלא יהא רך לזה וכו' דהרמב"ם הכנים זה בל"ת שא דלא תלך רכיל ואכמ"ל

¹¹ כי בהיותם לפני הבית דין ראוי להם לעמוד כאילו הם לפני שכינה, כי רוח אלהים שוכן בתוך עדת דיני ישראל, כמו שנאמר [תהילים פ"ב, א'] אלהים נצב בעדת אל; הינוך שם

¹² ואי הבעלי דינים צריכין לעמוד בשעת קבלת עדות, יש מחלוקת הפוסקים. [או"ת אורים סק"ו].

¹³ אבל לא יישבו מעצמם פ"ת ס"ק ד

¹⁴ ובשעת קבלת העדות יש מחלוקת הפוסקים אם צריכים הבע"ד לעמוד נתיבות ס"ק ד ובחידושי רע"א שם משמע דס"ל לדינא דהווה כשעת גמר דין וצריכים לעמוד

¹⁵ "והנה נראה לי פשוט דאף דבכל הפסולים לדון, מהני בדיני ממונות אם קיבלו עליהם בעלי דין לדון אף לכתחילה, מ"מ נראה דלענין עמידה וישיבה לכתחילה לא מהני קבלה, דהוה מפני כבוד השם יתברך שאלקים נצב בעדת אל, זה אין בידם למחול, דאם לא כן יסכימו הבעלי דין להושיבם בגמר דין, אלא ודאי דלא מהני אף אם שניהם מסכימים ואני מסתפק דאפשר דאם קיבלו עליהם דינים קרובים ופסולים, יכול להיות דמותרים הבית דין לעמוד בשעת גמר דין והבעלי דין לישב, דאין זה בגדר דין התורה כלל. וכן אפשר אם קיבלו הבעלי דין עדות קרובים ופסולים, אפשר ג"כ דאין צריכים לעמוד בשעת העדות, וגם הבעלי דין אין צריכים לעמוד, כן נראה לי בסברא, וצ"ע מנ"ח שם אות ג

¹⁶ כמו שנאמר [שמות י"ח, י"ג] "ויעמוד העם על משה" הינוך שם ובסמ"ע ס"ק ד הביא לימוד אחר "ועמדו שני האנשים אלו העדים אשר להם הריב אלו בעלי דינים ומה עדים העדתן זו גמר דינם אף בע"ד דקפיד עליהם קרא שיעמדו היינו דוקא בשעת גמר דין והם שתי לשונות בגמ' שבועות דף ל ועיי"ש בסמ"ע דהרא"ש והר"ן כתבו בשם הרשב"א דקראי אלו אינם אלא אסמכתא למצוה ולא לעיכוב ועיי"ש דיש חולקים דמעכב אם לא עמדו בגמר הדין אבל להלכה לא נפסק כן ועיי"ן בב"י שם סי' כח בשם מרדכי ישן; וב"ח סי' יז. שלא אמרו שבעלי הדין צריכים לעמוד בשעת גמר דין אלא שאם עומדים אינם רשאים לישב, אבל אם ישבו מתחילה אינם צריכים לעמוד, שלא נאמר "ויעמדו", אלא "ועמדו" והוא הדין לעדים בשעת קבלת עדות שכגמר דין הוא ולא הוזכר בנו"כ השו"ע. ואכמ"ל בכל פרטי השיטות בזה

¹⁷ שם סעי' ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

לכבוד התורה והמצוה לקיים מצות (דברים יט פסוק יז) וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וּרְאוּ לָהֶם לְהַשִּׁיב לְדֵינָיִם¹⁸ "ואנחנו נעמוד לפני ה' ולפניכם כי המשפט לאלהים הוא"

תלמיד חכם¹⁹ אין צריך לעמוד, כשמעיד שעשה של והדרת פני זקן דוחה עשה דועמדו, ואפילו לכתחלה במיזב דכבוד תורה עדיף²⁰. מיהו בעדות נשים לאפרושי מאיסורא דמחוייב הת"ח לילך להעיד אפי' בבי"ד קמן שאינו לפי כבודו דאין חכמה ואין תבונה לנגד ה' א"כ ראוי²¹ לו לעמוד.

תלמיד²² חכם ועם הארץ שבאו לדין מושיבים את החכם, ואומרים לעם הארץ: שב ואם לא ישב, אין מקפידין בכך²³.

הלכתא למשיחא

ג. אונן מנלן דכתיב ומן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל

כהן שיצא²⁴ מן המקדש בשעת העבודה בלבד חייב מיתה, בין כהן גדול בין כהן הדיוט²⁵ שנאמר (ויקרא י פסוק ז) וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ מִן תַּמְתּוֹ, כלומר לא תניחו עבודה ותצאו מבוהלים ודחופים מפני גזירה זו, ואפילו

¹⁸ ש"ך ס"ק ז

¹⁹ מאזנים למשפט שם. וצ"ע אמאי לא הוזכר בשו"ע ונו"כ מלבד הלבוש

²⁰ לשון הלבוש שם

²¹ עיין בתומים (סק"ג) שהעלה אפילו בעדות נשים מותר לת"ח להיות יושב, ומ"מ יש להחמיר בתחילה.

²² שו"ע ונו"כ הו"מ יז ב

²³ לסמ"ע ס"ק ה' הנ"ל דהא דצריכים לעמוד אינו אלא דרבנן וקרא אסמכתא א"כ ודאי דעשה דכבוד התורה עדיף ולהכי מויבין הת"ח ולראשונים דהוה מן התורה עיין במנ"ח שם אות ב שדן האיך דוחה עשה דכבוד התורה העשה מדאורייתא דועמדו

²⁴ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ב הלכה ה

²⁵ וזו היא שדרשו שם (ס"פ מלואים) כי שמן משחת י"י עליכם מה ת"ל שיכול אין לי אלא אהרן ובניו שנמשחו בשמן המשחה שאם יצאו בשעת עבודה הייבין מיתה מניין לכל הכהנים שבכל הדורות ת"ל כי שמן משחת י"י עליכם. לומר שאפילו כהנים הדייטים שבכל הדורות כאלעזר ואיתמר הם באזהרה זו שלא להניח עבודה ולצאת כל זמן שיכולין לעשותה והראיה משמן משחת י"י עליכם. מדלא כתיב כי בשמן הקדש נמשחתם ואמר שמשחת י"י עליכם שהוא לדורות כמו שאמר בהם (ס"פ פקודי) והיתה להיות להם משחתם לכהונת עולם לדורותם (רמב"ן בהשגות לספר המצוות שורש ה)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ליתן לאחר לגמור העבודה והוא יצא חוץ למקדש²⁶. וכן זה שנאמר בכהן גדול (שם כא פסוק יב) ומן המקדש לא יצא אינו אלא בשעת העבודה בלבד²⁷, שלא יניח²⁸ עבודתו ויצא. וי"א²⁹ שאין כהן הדיוט מוזהר מלאו זה שלא לצאת בשעת עבודה.

ומפני מה נשנית אזהרה זו בכהן גדול, לחלק בדינם, שכהן הדיוט שהיה במקדש בעבודתו ושמע שמת לו מת שהוא חייב להתאבל עליו, אע"פ שאינו חייב לצאת מן המקדש עד אחר שתגמר אותה עבודה בידי אחרים³⁰, אינו עובד מפני שהוא אונן, ואם עבד והוא אונן של תורה חילל עבודתו, בין בקרבן יחיד בין בקרבן ציבור, אבל י"א³¹ שאינו לוקה³². וי"א³³ שלוקה.

²⁶ מנחת חינוך מצוה קנא אות א

²⁷ ולאו זה אינו אלא ביוצא מן המקדש, אבל באינו יוצא אע"פ שהפסיק מעבודתו ואפילו לא נתנה לאחר רק הפסיק מעבודתו ונפסלה אינו עובר כלל (מנחת חינוך מצוה קנא אות ג)

²⁸ עיין מאירי יומא דף פה ע"א שכתב "היה יוצא ליהרג וטען שפלוני כהן יודע לו זכות מוסרין לו שני תלמידי חכמים לילך שם לראות אם יש ממש בדבריו ואם יש ממש בדבריו מביאין אותו ואפילו היה עובד עבודה יניחוה ויבא אחר תחתיו" ועיין מנחת חינוך שם אות ב וכתב שם "אם נגמר דינו בבית דין וכהן יודע לו זכות אין מפסיק העבודה, כי אין זה אפילו ספק פיקוח נפש כיון דנגמר דינו גברא קמילא הוא"

²⁹ השנת הראב"ד שם וז"ל "תימה גדול הוא זה שלא נאמר אותו פסוק אלא לאותה שעה בשביל שנמשחו בניו ומה שאמרו בתורת כהנים מנין לכהנים שבכל הדורות לכהנים הגדולים שבכל הדורות קאמר שהרי שמן משחת קדש הוא מרבה אותם" ועיין בערוך השולחן העתיד שם סי' לה סעי' טו שהקשה לדעת הראב"ד מנלן לאסור מרובה בנדים

³⁰ ועיין ליקוטי הלכות זבחים יז (י ע"א בדפו"י) בזבח תודה ד"ה איכא מרבנותא דלדעת רש"י יש בזה מחלוקת תנאים בכרייתא ר' יוסי ור' יהודה ולדעת ר' יוסי נומר עבודתו שכיון שכבר התחיל עבודתו א"כ נכנס לאזהרת ומן המקדש לא יצא ולהכי יגמור אבל להלכתא קיי"ל בזה כר' יהודה כיון שיש סתם משנה בהוריות כוותיה וקיי"ל סתם במשנה ומחלוקת בכרייתא הלכה כסתם ועוד דבירושלמי יש גורסים במקום ר' יוסי ור"ש וקיי"ל ר' שמעון ור' יהודה הלכה כר' יהודה ועיין צפנת פענח מתנות עניים פ"ד ה"ו (עמ' 99) שכתב שלדעת ר' יהודה מניח עבודתו יוצא כיון שכבר היה אונן א"כ נפסלה עבודתו ושוב אינו באזהרת ומן המקדש לא יצא ולהכי מניח ויוצא ולר' יוסי שיגמור עבודתו לא קאי על הכהן האונן אלא שאחר נומר עבודתו ואסור לאונן לצאת עדיין כיון שהוא עדיין בשעת עבודה אע"ג שאינו זה שנומר אותה

³¹ שם ה"ו ערוך השולחן העתיד שם סי' לה סעי' יז יח

³² כיון שאין לאו מפורש על זה אע"ג שיש ק"ו לאוסרו כדלקמן אין מזהירין מן הדיון (כס"מ שם)

³³ תוס' מכות יג ע"א ד"ה ואלו הן הלוקין ועיין שפת אמת זבחים טו ע"ב סוד"ה דבי ר"י ובדף טז ע"ב על תורה שם טומאה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וי"א³⁴ שכהן הדיוט חייב לצאת ולהיטמאות למתו, וי"א³⁵ שאסור גם לכהן הדיוט לצאת מן המקדש עד שתיגמר העבודה ואפילו אין אחר שיעשה העבודה במקומו חייב להפסיק עבודתו ולשפוך הדם ורק אח"כ יצא.

אבל כהן גדול³⁶ עובר כשהוא אונן בין בקרבן יחיד בין בקרבן ציבור³⁷, שנאמר וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל³⁸ כלומר ישב ויעבוד עבודה שהיה עוסק בה ואינה מתחללת³⁹. אך אינו מתחיל בעבודה אם הוא אונן⁴⁰. כמוש התבאר במסכת הוריות דף יב:

"א שאם כבר העבודה בידו אף שלא התחיל בה יגמרנה, ורק אם לא היתה בידו עבודה לא יקחנה מחדש, וכגון שאם לקח המזרק לקבל הדם אף שעדיין לא התחיל לקבל יגמור, אבל לעולם אם לא לקח המזרק אינו יכול לקבל הדם⁴¹.

ואם יצא אחר מיטת מתו לוקה⁴².

³⁴ ז"ל הרמב"ם שם "אע"פ שאינו יוצא מן המקדש" והראב"ד שם השיג עליו "וכיון שהוא חייב להתאבל עליו למה אינו יוצא ודאי יוצא ומטמא בעל כרחו" שהרי גם הרמב"ם מודה שכופין הכהן ליטמא למתו וכמש"כ בפ"ב דאבל אלא כוונת הרמב"ם שאינו חייב לצאת מיד ולהתעסק עם מתו אלא אם רוצה ממתין עד גמר העבודה ע"י אחרים ואח"כ חייב לצאת להתעסק עם מתו ומקור הרמב"ם הוא מבריייתא ביומא יג ע"ב דתניא היה עומד ומקריב על גבי המזבח ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויוצא דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר יגמור ודעת רש"י דאירי בכהן הדיוט ונדחק שם לפרש האיך לר"י נומר עבודתו אבל הרמב"ם למד שיגמור הכוונה דתגמר העבודה שכיון שאמר ר' יהודה מניח עבודתו לזה אמר ר' יוסי שאין צריך להניח מיד אלא יישב במקדש עד שתגמר העבודה ומצינו כעין זה בשבת יט ע"א השום וכו' שריסקן מבעוד יום ר' ישמעל אומר יגמור משתחשך וכו' ופי' רש"י ותוס' שם שהכוונה שיגמרו בעצמן וא"כ ה"ג הכא (ערוך השולחן העתיד שם) ועיין ערוך לגר יבמות מג ע"ב ד"ה ובוה נ"ל שפירש דהרמב"ם איירי במתים שאינו חייב להטמאות להם כגון אחותו הנשואה מאביו והו"א ששכיון שאינו חייב להטמאות א"כ יכול לעבוד באנינותו לזה השמיענו שכיון שחייב להתאבל עליהם אסור לו לעבוד אונן אע"ג שאינו חייב לצאת מן המקדש אבל קרובים שחייב להטמאות להם ודאי יוצא מיד וכדעת הראב"ד

³⁵ חינוך מצוה קנא מנחת חינוך שם אות ד

³⁶ רמב"ם שם

³⁷ תורת הקדשים י. אות ג

³⁸ ודעת הרמב"ן בהשגות שם שלוקה גם משום ולא יחלל וכן כהן הדיוט שיצא סתם בעת עבודה לוקה משום זה ואכמ"ל

³⁹ ולא רק עבודה שעסוק בה אלא גם להתחיל עבודה אחרת מותר לו כיון שלא חל עליו אנינות אמנם אין כופין אותו לעבוד עבודה אחרת אם אין רצונו בזה מפני טרדת לבו אבל לגמור עבודה שעסק בה ואפידו הכנה לעבודה שעסק בה כופין אותו לגמור (משנה למלך שם ערוך השולחן העתיד שם סעי' יט)

⁴⁰ משנה למלך שם ועיי"ש שכתב שאיסורו מדרבנן גזירה אטו אכילה

⁴¹ משנה למלך שם בדעת תוס וכתב שאפשר שהוא אף דעת הרמב"ם

⁴² רמב"ן בהשגות שורש ה ודעת תוס' יומא יג ע"ב ד"ה היה שמדרבנן מניח עבודתו ויוצא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

דף טז:

ג. ומה בעל מום שאוכל אם עבד חילל אונן שאין אוכל אינו דין שאם עבד חילל

מניין שעבודת האונן⁴³ פסולה מקל וחומר אם בעל מום שאוכל בקדשים אם עבד חילל, אונן שהוא אסור בקדשים שנאמר (דברים כן פסוק יד) לא אֶכְלֶתִי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ דִּין הוּא שִׁחֲלָל⁴⁴. (שם ה"ז) ועוד⁴⁵ שהרי נאמר בכהן גדול (ויקרא כא פסוק יב) וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יִחַלֵּל הֵא אַחַר שֶׁלֹא יֵצֵא דִהֵינּוּ כֹהֵן הַדְּיוֹט חִילָל.

ד. אונן שאינו אוכל אינו דין שאם עבד חילל

אע"פ שכהן⁴⁶ גדול עובד אונן כמו שהתבאר, אסור לאכול בקדשים שנאמר (ויקרא י פסוק יט) וְאֶכְלֶתִי חֶטְאֵת הַיּוֹם הַזֶּה יִיטָב בְּעֵינַי ה' וְכֵן אֵינוֹ חוֹלֵק לֵאכּוֹל בְּעַרְב.

אונן מותר ליגע בקדשים אע"פ שלא טבל שלא עשו מעלה אלא באכילה אבל בנגיעה הרי זה טהור⁴⁷.

ה. מה טומאה שלא הותרה מכללה אצל כהן גדול בקרבן יחיד הותרה אצל הדיוט בקרבן צבור

כבר התבאר במסכת פסחים דף עז. כל קרבנות הציבור דוחין⁴⁸ את הטומאה. שהתורה הזהירה לשמור להקריב קרבן התמיד (במדבר כח פסוק

⁴³ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ב הלכה ז

⁴⁴ רבינו קיצר בזה שהרי ילפינן בחזר הדין מטמא או יושב או זר ועיין הר המוריה כאן.

⁴⁵ ספר המצוות כאן וברמב"ן בהשגות שורש ה. ועיין ערוך לנר סנהדרין פד ע"א בגמ' ד"ה ומן המקדש

⁴⁶ רמב"ם שם הלכה ח

⁴⁷ רמב"ם שם

⁴⁸ ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

(ב) להקריב לי במועדו כשם שבמועדו אפילו בשבת כמו כן במועדו אפילו בטומאה שלא יעכב שום דבר בעולם, וגם הטומאה אינה מעכבת.

וכן בפסח⁴⁹ כשם שבמועדו אפילו בשבת כמו כן במועדו אפילו בטומאה⁵⁰.

והכלל הוא כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה⁵¹, כדי שיתכפרו הצבור ביום הקבוע לאותו קרבן⁵². וכל שאין זמנו קבוע אינו דוחה⁵³.

לפיכך עולת ראייה ושלמי חגיגה⁵⁴ אינן דוחין לא את השבת ולא את הטומאה לפי שאין להן זמן קבוע כקרבנות הצבור, שאם אינו חוגג היום חוגג למחר.

⁴⁹ וגם פסח מקרי קרבן ציבור כיון דאתי בכנופיה של כל ישראל אף על גב שכל אחד מקריב לעצמו.
⁵⁰ שאר קרבנות ציבור מניין, שנאמר: אלה תעשו לד' במועדיכם, עומר ושתי הלחם והקריבים עמהן, שאינם כתובים שם בבפנחס, ת"ל: וידבר משה וגו', וזה כתיב באמור דשם כתיבי העומר והשתי הלחם והרמב"ם בפ"ד מביאת מקדש דין מז כתב: ומניין שטומאת מת דחוויה בציבור, שנאמר: ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם, כך למדו מפי השמועה שאנשים יחידים הם שידחו לפסח שני אם היו טמאים אבל ציבור שהיו טמאי מת אינן נדחין אלא הטומאה תדחה ויעשו פסח בטומאה. וה"ה לכל קרבן שקבוע לו זמן כפסח שהוא דוחה את הטומאה, עכ"ל. ותמיהני למה לא הביא דרשא דגמ': איש איש וגו' וכמ"ש, ודרשא זו של הרמב"ם לא מצאתיה לא בש"ס ולא בספרי ערוה"ש שם יג.
⁵¹ אע"ג שהוא קרבן יחיד כגון פר של יוה"כ של כה"ג דהוא קרבן יחיד וכן חביתי כה"ג וכן הפסח שכל אחד מביא לעצמו ודוחין שבת וטומאה.

⁵² שו"ת הרדב"ז (ללשונות הרמב"ם) הלכות ביאת המקדש פרק ד הלכה יא
⁵³ שהרי פר העלם דבר של ציבור ושעירי עכו"ם שהן קרבנות ציבור ואין דוחים את השבת ואת הטומאה
⁵⁴ רמב"ם הלכות חגיגה פרק א הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

